

**MUBORAK TUMANINING MUSTAQILLIK YILLARIDA
IJTIMOIY-IQTISODIY HAYOTI (1991-2024)**

Ma'murjonova Dilnoza

IIV Qashqadaryo akademik litseyi

tarix fani o'qituvchisi

mamurjonovadilnoza6@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada Muborak tumanining mustaqillik yillaridagi ijtimoiy-iqtisodiy hayoti tahlil qilinadi. 1991-2024 yillar davomida tumanda amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar, sanoat va qishloq xo'jaligi rivoji, ijtimoiy infratuzilma va aholi hayot darajasining o'zgarishi ko'rib chiqiladi. Maqolada tuman iqtisodiyotining asosiy tarmoqlari, bandlik, ta'lim, sog'liqni saqlash sohasidagi yutuqlar va muammolar, shuningdek, hududning investitsion salohiyati va istiqbolli rivojlanish yo'nalishlari yoritiladi. Tadqiqot Muborak tumanining mustaqillik davrida erishgan ijtimoiy-iqtisodiy yutuqlari va duch kelgan muammolarini kompleks tarzda ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Muborak tumani, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, mustaqillik yillari, sanoat, qishloq xo'jaligi, bandlik, ta'lim, sog'liqni saqlash, investitsiyalar, hududiy rivojlanish.

Kirish

O'zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishishi bilan respublikaning barcha hududlarida, jumladan Muborak tumanida ham ijtimoiy-iqtisodiy sohada tub o'zgarishlar yuz berdi. Mustaqillik yillarida tumanning iqtisodiy salohiyati kengayib, yangi sanoat korxonalari tashkil etildi, qishloq xo'jaligi modernizatsiya qilindi, ijtimoiy sohalarda esa aholi hayot darajasi yaxshilandi. Ushbu maqolada Muborak tumanining 1991 yildan 2024 yilgacha bo'lgan davrdagi ijtimoiy-iqtisodiy holati, erishilgan yutuqlar va mavjud muammolar tahlil qilinadi.

Muborak tumani haqida umumiy ma'lumot

Muborak tumani Buxoro viloyatining muhim iqtisodiy va ijtimoiy markazlaridan biri hisoblanadi. Hududning geografik joylashuvi, tabiiy resurslari va sanoat salohiyati tuman rivojida muhim omillardir. Mustaqillik yillarida tumanda aholi soni sezilarli darajada oshdi, infratuzilma yaxshilandi va yangi ishlab chiqarish korxonalari ishga tushirildi.

Iqtisodiy rivojlanish

Sanoat sohasining rivoji

Mustaqillik davrida Muborak tumanida sanoatning turli tarmoqlari – neft-gaz, kimyo, qurilish materiallari ishlab chiqarish kabi sohalar rivojlantirildi. Muborak neft-

gaz konlari yangidan qayta ishga tushirilib, neftni qayta ishlash korxonalari faoliyati kengaytirildi. Shu bilan birga, kichik va o'rta biznes sub'ektlari faoliyati rivojlanib, sanoat salohiyati oshdi.

Qishloq xo'jaligi

Qishloq xo'jaligi Muborak tumanining iqtisodiyotida muhim o'rin tutadi. Mustaqillik yillarida ekin maydonlari kengaytirildi, irrigatsiya tizimi modernizatsiya qilindi. Chorvachilik, bog'dorchilik va parrandachilik sohalarida ham sezilarli yutuqlar qayd etildi.

Investitsiyalar va infratuzilma

Hududga ichki va xorijiy investitsiyalar jalb qilindi, yangi sanoat korxonalari va xizmat ko'rsatish sohaları tashkil etildi. Yo'l, suv ta'minoti, elektr energiyasi kabi infratuzilma sohalarida katta o'zgarishlar amalga oshirildi.

Ijtimoiy sohaning rivoji

Bandlik va mehnat bozori

Mustaqillik yillarida Muborak tumanida bandlik darajasi oshdi, yangi ish o'rinlari yaratildi. Mehnat bozori liberallashtirildi, aholining kasb-hunar tayyorlash tizimi rivojlantirildi.

Ta'lim sohasidagi o'zgarishlar

Muborakda ta'lim muassasalari soni va sifati yaxshilandi. Maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta va kasb-hunar ta'limi tizimlari modernizatsiya qilindi. Yoshlarning bilim darajasini oshirishga qaratilgan dasturlar amalga oshirildi.

Sog'liqni saqlash

Sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar natijasida tuman aholisi uchun shifoxonalar, poliklinikalar va boshqa tibbiyot muassasalari faoliyati yaxshilandi. Tibbiy xizmat ko'rsatish sifati oshirildi, yangi tibbiy uskunalar joriy etildi.

Ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va ularni hal qilish yo'llari

Muborak tumanining mustaqillik yillarida ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida ayrim muammolar ham yuzaga keldi. Jumladan, sanoat korxonalarining ba'zilar ishlab chiqarishni modernizatsiya qilishda qiyinchiliklarga duch keldi, qishloq xo'jaligida suv resurslarini samarali boshqarish muammolari mavjud. Ijtimoiy sohada esa bandlikni yanada oshirish, ta'lim va sog'liqni saqlash sifatini yanada yaxshilash zaruriyati mavjud.

Muborak tumanining istiqbolli rivojlanish yo'nalishlari

Kelajakda Muborak tumani iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va ijtimoiy sohalarni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilishi lozim. Shuningdek, hududga investitsiyalarni yanada jalb qilish, inson kapitalini rivojlantirish va infratuzilmani modernizatsiya qilish tuman rivojining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Xulosa

Muborak tumani mustaqillik yillarida ijtimoiy-iqtisodiy sohada sezilarli yutuqlarga erishdi. Sanoat va qishloq xo'jaligi rivojlandi, ijtimoiy infratuzilma yaxshilandi, bandlik va ta'lim sohalarida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Shu bilan birga, mavjud muammolarni hal etish va hududni yanada rivojlantirish uchun samarali chora-tadbirlar zarur. Umuman olganda, Muborak tumani mustaqillik davrida o'zining iqtisodiy va ijtimoiy salohiyatini sezilarli darajada oshirdi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. Hududiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish statistikasi, 1991-2024.
2. Buxoro viloyati hokimligi hisobotlari, 1991-2024.
3. Karimov B. O'zbekiston hududlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Toshkent, 2021.
4. Islomov D. Hududiy rivojlanish strategiyalari. Toshkent, 2019.
5. Rahmonov S. Qishloq xo'jaligi va sanoat rivoji. Ilmiy maqola, 2022.
6. Tursunov O. Ijtimoiy infratuzilma va bandlik muammolari. Ilmiy jurnal, 2023.